O'ZBEKISTON RESPUBLIKAZI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVASIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

____

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T.S.Sharipov
2024 yil "__29__" ____08____

«TO'LOV TIZIMI VA BANK XAVFSIZLIGI» FAN SILLABUSI
(magistiratura)

Bilim sohasi: **400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq**

Ta'lim sohasi: **410 000 - Biznes va boshqaruv**

Ta'lim yo'nalishi: **70410501 - Bank ishi va auditi**

Samarqand – 2024

Modul/ FAN SILLABUSI
Magistratura
70410501- Bank ishi va auditi

Fanning nomi:	**To'lov tizimi va bank xavfsizligi**
Modul turi, fan:	Tanlov
Fan kodi:	
yil:	2
Semestr:	3
Talim shakli:	Kunduzgi
Dars shakli va soatlar miqdori, semester uctun ajratilgan;	**120**
Maruza	30
Amaliy dars	30
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baxolash shakli:	test
Ta'lim tili;	O'zbek/rus

Fanning maqsadi (FM)

FM1	**Fanni o'qitishdan maqsad** – kelgusida yuqori malakali iqtisodchi mutaxassislar bo'lib etishadigan talaba va magistranlar uchun banklarda to'lovlarni tezlashtirish, ularni to'g'ri va o'z vaqtida o'tkazishni ta'minlovchi dasturlar bilan tanishtirish va Respublikamiz bank tizimida hisob-kitoblaming optimal shakllari, tezkor pul o'tkazmalari, yangi bank texnologiyalari to'g'risida nazariy bilim berish orqali ko'nikmalar hosil qilishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun boshlang'ich bilimlar

1.	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi (AUDTP06)
2.	Tijorat banklarining risk menejmenti (RMCB06)
3.	Tijorat banklari aktivlari va passivlarini boshqarish (ALMCB08)

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	to'lov tizimi, uning strukturasi, turlari, O'zbekiston Respublikasi to'lov tizimining shakllanish bosqichlari, to'lov tizimi oldiga qo'yilgan talablar va vazifalarini bilishi
TM2	banklarda hisob-kitoblarning tashkil etilishi va uning mazmunini, elektron to'lov tizimining joriy etilishi, uning xususiyatlarini bilishi
TM3	naqd pulsiz hisob-kitoblar va to'lov tizimining xususiyatlari haqida tasavvurga ega bo'lishi
	Ko'nikma jihatidan:

TM4	muddati o'tgan debitor va kreditorlik qarzdorliklarini qisqartirish bo'yicha bank qo'llaydigan chora-tadbirlar ishlab chiqish
TM5	banklarning vakillik munosabatlarini, Hisob-kitob Markazlarining tashkil etilishi, ishlash prinsiplari va ularning vazifalarini bilishi
TM6	plastik kartochkalar, va boshqa yangi bank texnologiyalarini, naqd pul o'tkazmalari tizimlarining alohida turlarini, ularning amaliyotda qo'llanilishi, hisobini yuritish bo'yicha bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi

Fan mazmuni

	Mashg'ulot shakli. Maruza darsi (M)	**Ajratil-gan soat**
M1	To'lov tizimi va uning strukturasi	2
M2	Naqd pulsiz hisob-kitoblar tizimi	2
M3	Elektron to'lov tizimi va uning banklararo hisob-kitoblarni tashkil etishdagi o'rni	2
M4	Yagona vakillik hisob varag'i orqali hisob-kitoblarga asoslangan to'lov tizimi	2
M5	Mijozlarga masofaviy bank xizmatlarini ko'rsatishda "Bank-mijoz" dasturining o'rni	2
M6	"Internet-Banking" elektron to'lovlar tizimi	2
M7	Yangi bank texnologiyalari	2
M8	SWIFT xalqaro to'lov tizimi	2
M9	Pul o'tkazish tizimlari	2
M10	Bank xavfsizligining maqsadi va vazifalari	2
M11	Bank xavfsizligiga ta'sir qiluvchi xatar shakllari	2
M12	Bank xavfsizligi ob'ektlari	2
M13	Bank xavfsizligini ta'minlashning huquqiy asoslari	2
M14	Bank sirini himoyalashni tashkil etish	2
M15	Bank xavfsizligini himoyalashni tashkil etish	2
	JAMI	**30**

	Mashg'ulot shakli: Amaliy darsi (A)	
A1	To'lov tizimi va uning strukturasi	2
A2	Naqd pulsiz hisob-kitoblar tizimi	2
A3	Elektron to'lov tizimi va uning banklararo hisob-kitoblarni tashkil etishdagi o'rni	2
A4	Yagona vakillik hisob varag'i orqali hisob-kitoblarga asoslangan to'lov tizimi	2
A5	Mijozlarga masofaviy bank xizmatlarini ko'rsatishda "Bank-mijoz" dasturining o'rni	2
A6	"Internet-Banking" elektron to'lovlar tizimi	2

A7	Yangi bank texnologiyalari	2
A8	SWIFT xalqaro to'lov tizimi	2
A9	Pul o'tkazish tizimlari	2
A10	Bank xavfsizligining maqsadi va vazifalari	2
A11	Bank xavfsizligiga ta'sir qiluvchi xatar shakllari	2
A12	Bank xavfsizligi ob'ektlari	2
A13	Bank xavfsizligini ta'minlashning huquqiy asoslari	2
A14	Bank sirini himoyalashni tashkil etish	2
A15	Bank xavfsizligini himoyalashni tashkil etish	2
	JAMI	**30**

Mustaqil ta'lim (MT)

1.	To'lov tizimining mazmuni va to'lov tizimini tashkil qilishning nazariy asoslari. "To'lovlar va to'lov tizimi to'g'risida" Qonunning mohiyati	2
2.	Naqd pulsiz hisob-kitoblarni va to'lov tizimini tashkil qilishda Markaziy bankning va tijorat banklarining o'rni	2
3.	Yagona vakillik hisob varag'i orqali hisob-kitoblarni olib borish tartiblari	4
4.	Bozor iqtisodiyoti sharoitida "Internet-Banking" elektron to'lovlar tizimining ahamiyati va o'rni	2
5.	Banklarning vakillik munosabatlarini tashkil etilishi va ularning ishlash prinsiplari	4
6.	Hisob-kitob Markazlarining tashkil etilishi, ishlash prinsiplari va ularning vazifalari	4
7.	Naqd pulsiz hisob-kitoblar tizimini tashkil etishning xuquqiy asoslari	2
8.	Elektron to'lov tizimi va uning banklararo hisob-kitoblarni tashkil etishdagi o'rni	2
9.	Bozor iqtisodiyoti sharoitida yangi bank texnologiyalarining o'rni	2
10.	Yangi bank texnologiyalarini, naqd pul o'tkazmalari tizimlarining alohida turlarining amaliyotda qo'llanilishi hisobini yuritish	4
11.	Yangi bank texnologiyalarini, naqd pul o'tkazmalari tizimlarining alohida turlarining hisobini yuritish	2
12.	Naqd pulsiz hisob-kitoblar va to'lov tizimining xususiyatlari	2
13.	Yagona vakillik hisob varag'i orqali hisob-kitoblarga asoslangan to'lov tizimi	4
14.	Bank-mijoz dasturiy ta'minotiga asoslangan to'lov tizimi	2
15.	Bank xavfsizligining maqsadi va vazifalari va unga ta'sir etuvchi omillarning o'rni	2
16.	SWIFT xalqaro to'lov tizimi	2
17.	Bank siri va uning bank faoliyatidagi ahamiyati va tutgan o'rni	2
18.	Yangi bank texnologiyalari	2
19.	Pul o'tkazish tizimlari	2
20.	Bank faoliyatida sodir bo'layotgan noqonuniy operatsiyalar va ularni oldini olish chora tadbirlari	2
21.	Bank xavfsizligiga ta'sir qiluvchi xatarlar shakllari	2
22.	Bank xavfsizligi ob'ektlari	2
23.	Bank xavfsizligini ta'minlashning yuridika asoslari	2
24.	Bank sirini himoyalashni tashkil etish	2
	JAMI	**60**

	Asosiy adabiyotlar:
1.	Azizov U.O'. va b.lar. Bank ishi. - T.: "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2016. – 640 b.
2.	Abdullaeva Sh.Z. Bank ishi. - T.: "Iqtisod-Moliya" nashriyoti, 2017. – 768 b.
3.	Банковский менежмент. Учебник / Под ред. О.И.Лаврушина. – М.:КНОРУС, 216. – 414 с
4.	Синки Дж. Финансовый менежмент в коммереском банке и в индустрии финансовых услуг. Пер. с англ. – М.: Алпина Паблишер, 2017. – 1018 с.
5.	Frederic S.Mishkin. The economics of money, banking and financial markets. Pearson Education Limited. 2015. 695 p.
	Qo'shimcha adabiyotlar:
6.	«To'lovlar va to'lov tizimlari to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining qonuni. – T.: "O'zbekiston", 2019 yil 1 noyabr. O'RQ-578-son
7.	«Valyutani tartibga solish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining qonuni(yangi tahriri). – T.: "O'zbekiston", 2019 yil 22 oktyabr. O'RQ-573-son
8.	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi / F.M. Mullajonov tahriri ostida; O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. – T.: "O'zbekiston", 2011. – 368 b.
	Axborot manbaalari:
1	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari va ma'lumotlari milliy bazasi
2	www.cbu.uz – O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

– fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
– fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
– fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
– fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
– berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;

– konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
– mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
– fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy xujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
– tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

– fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
– fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo‘lsa;
– fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirasida bajarsa;
– fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
– fan bo‘yicha konspektga puxta shakllantirgan bo‘lsa;
– fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
– fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

– fan haqida umumiy tushunchaga ega bo‘lsa;
– fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
– bayon qilish ravon bo‘lmasa;
– fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
– fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

– fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
– fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
– fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
– fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa;
– fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
– fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o’qituvchisi to‘g‘risida ma’lumot

Mualliflar:	Karimova Aziza Maxomadrizoevna, “Bank ishi” kafedrasi mudiri, i.f.d., dotsent;
E-mail:	karimova.aziza2105@mail.ru

Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
Taqrizchilar:	Xaydarov Z.Sh. «Umar» AITB «Ipak yo’li» Samarqand filiali boshqaruvchi o’rinbosari; Xolmirzayev M. TDIU Samarqand filiali “Buxgalteriya hisobi, moliya va statistika” kafedrasi dotsenti, i.f.n.

Mazkur sillabus institut o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 5-14-37)

Mazkur sillabus “Bank ishi” kafedrasining 2024 yil 27 avgustdagi 1 sonli yig’ilish bayoni bilan ma’qullangan.

O’quv uslubiy bo’lim boshlig’i: **Shodmonov I.E.**

Magistratura bo’lim boshlig’i: **Sultonov Sh.A.**

Kafedra mudiri: **Karimova A.M.**

Tuzuvchilar: **Karimova A.M.**

Niyozov Z.D.